

ที่ มท ๐๓๐๗.๑/ว ๖๖๒๔๗

กรมการปกครอง
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง แนวทางปฏิบัติการสอบสวนความผิดอาญาตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

- อ้างอิง ๑. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๗.๑/ว ๖๖๐๗ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙
๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๐๙.๖/ว ๓๒๓ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗
๓. หนังสือกรมการปกครอง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๗.๑/ว ๙๘๐๔ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย QR Code ตารางสรุปฐานความผิดและตัวอย่างการทำสำนวนการสอบสวนความผิดอาญาตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน จำนวน ๑ ฉบับ

ตามที่ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้มีแนวทางดำเนินการกรณีทุจริตทางทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน โดยเฉพาะการดำเนินการทางคดีอาญา ที่กำหนดให้มีการร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจสอบสวนในเขตท้องที่ เพื่อดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิดทุกคนในทุกข้อหาความผิดที่ปรากฏ นั้น

กรมการปกครอง พิจารณาแล้วเห็นว่า งานทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน นับเป็นภารกิจสำคัญของกรมการปกครอง ซึ่งพนักงานฝ่ายปกครองมีความใกล้ชิดกับประชาชนและมีความชำนาญในงานด้านนี้เป็นอย่างดี อีกทั้งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ และมาตรา ๑๔๐ ประกอบกฎกระทรวงกำหนดการสอบสวนความผิดอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร โดยพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕ ข้อ ๒ และข้อ ๓ กำหนดให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองสอบสวนความผิดอาญาตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชนได้ ซึ่งปัจจุบันมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชนเป็นจำนวนมาก ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดและลดปัญหาอุปสรรคในการดำเนินคดี รวมทั้งเป็นการพัฒนาองค์ความรู้ของพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองในการสอบสวนคดีอาญาเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและอำนวยความเป็นธรรมให้กับประชาชน จึงได้มีแนวทางปฏิบัติการสอบสวนความผิดอาญาตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน ให้ทุกจังหวัดถือปฏิบัติ พร้อมทั้งให้จังหวัดแจ้งอำเภอในพื้นที่ทราบและถือปฏิบัติตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

๑. เมื่อได้ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง กรณีตรวจพบหลักฐานหรือรายการต้องสงสัย หรือได้รับหนังสือแจ้งเรื่อง หรือการร้องเรียน/ร้องทุกข์ทางทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน พบการกระทำความผิดอาญาตามกฎหมายดังกล่าว ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๐๙.๖/ว ๓๒๓ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ข้อ ๔ โดยไม่ใช้กรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้กระทำความผิด รวมถึงการกระทำความผิดอาญาตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน ในลักษณะกรรมเดียวที่เป็นความผิดตามกฎหมายอื่นด้วย ถ้าความผิดอาญาตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชนเป็นความผิดที่มีโทษหนักสุด ให้ดำเนินการรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานทั้งหมด

/ร้องทุกข์...

ร้องทุกข์กล่าวโทษให้ดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิดทุกคนในทุกข้อหาความผิดต่อพนักงานสอบสวน ฝ่ายปกครองในท้องที่มีเขตอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ ประกอบกฎกระทรวงกำหนดการสอบสวนความผิดอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร โดยพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕ ข้อ ๒ และข้อ ๓ เพื่อทำการสอบสวนคดีอาญานกว่าคดีจะถึงที่สุด

๒. หากเป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้กระทำความผิดหรือเป็นการกระทำความผิดกรรมเดียวที่เป็นความผิดตามกฎหมายอื่นด้วย โดยความผิดอาญาตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร และบัตรประจำตัวประชาชน ไม่ได้เป็นความผิดที่มีโทษหนักสุด ให้รวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน ร้องทุกข์กล่าวโทษให้ดำเนินคดีต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ หรือผู้มีอำนาจทำการสอบสวน หรือในกรณีที่จังหวัดหรืออำเภอ ได้รับแจ้งคืนเรื่องร้องทุกข์กล่าวโทษหรือสำนวนการสอบสวนคดีอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร และบัตรประจำตัวประชาชน หากไม่ใช่เป็นกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้กระทำความผิด รวมถึงการกระทำ ความผิดอาญาดังกล่าว มีลักษณะเป็นการกระทำความผิดที่เป็นความผิดตามกฎหมายอื่นด้วย ถ้าความผิดอาญา ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชนเป็นความผิดที่มีโทษหนักสุด ให้รีบจัดส่ง เรื่องดังกล่าวให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองในท้องที่มีเขตอำนาจดำเนินการสอบสวนคดีนั้นโดยเร็วที่สุดต่อไป

๓. ในกรณีที่ปรากฏพยานหลักฐานว่าคดีตามข้อ ๑ หรือข้อ ๒ ขาดอายุความในความผิด ฐานใดแล้ว ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเร่งทำสำนวนการสอบสวนคดีอาญา พร้อมทำความเข้าใจ ครอบงำฟ้องในฐานความผิดที่ยังอยู่ในอายุความและทำความเข้าใจครอบงำฟ้องในฐานความผิดที่ขาดอายุความ นำส่งพนักงานอัยการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๐

๔. การรายงานผลการดำเนินคดี ให้รายงานกรมการปกครองทราบทุกระยะ ในระบบ การสืบสวนสอบสวนคดีอาญาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E - Investigation) ตามหนังสือกรมการปกครอง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๗.๑/ว ๙๘๐๔ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๔ จนกว่าคดีจะเสร็จสิ้น

ทั้งนี้ กรมการปกครองได้จัดทำตารางสรุปฐานความผิดและตัวอย่างการทำสำนวนการสอบสวน ความผิดอาญาตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน รายละเอียดปรากฏตาม สิ่งที่ส่งมาด้วย โดยหากพบปัญหาหรืออุปสรรคในการทำสำนวนการสอบสวนคดีดังกล่าว ให้ประสานงาน กับส่วนการสอบสวนคดีอาญา สำนักการสอบสวนและนิติการ เบอร์โทรศัพท์ ๐ ๒๓๕๖ ๙๕๕๕ เพื่อขอคำปรึกษา และช่วยเหลือในการทำสำนวนการสอบสวนคดีอาญาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาถือเป็นแนวทางปฏิบัติ และแจ้งให้อำเภอในพื้นที่ทราบ และถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

ขอแสดงความนับถือ

(นายแมนรัตน์ รัตนสุคนธ์)

อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักการสอบสวนและนิติการ

ส่วนการสอบสวนคดีอาญา

โทร./โทรสาร ๐ ๒๓๕๖ ๙๕๕๔

QR Code ตารางสรุปฐานความผิดอาญาตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร
และบัตรประจำตัวประชาชน

